

SVĚTOVÉ BAROKO

Kateřina Novotná 3A, SDU

PERIODIZACE BAROKU

- ◉ Raný barok
 - V Itálii 1590-1625
- ◉ Vrcholný barok
 - V Itálii 1625-1675
- ◉ Pozdní barok
 - V Itálii 1675-1750

ZÁKLADNÍ INFORMACE

- ◉ Vznikl v Itálii
- ◉ 1600 - 1750 v Evropě
- ◉ Rozšířeno do všech životních i uměleckých projevů
- ◉ poslední univerzální a jednotný umělecký styl celé Evropy protikladný k renesanci
- ◉ Barokní sloh spojujeme s obdobím vyspělého novověku (důraz na prosperitu hospodářství)
- ◉ Poslední jednotný styl v Evropě

NÁZEV

- ◉ „*Pérola barroca*“ (port.)- perla nepravidelného
- ◉ Barocco (ital.)- složitá rétorická paralela
- ◉ Francouzi v 17.st - „bizardní, nepravidelný“
- ◉ V 17.st. Barokní = tordovaný (zauzlovaný)
- ◉ Pol.18. st. a 19.st. - „sloh copový, parukový“

ZNAKY

- „aktivní“ sloh, důraz na pohyb, „vytvořené k obcházení“
- „point de vue“ - rafinovaný a intimnější
- stírání hranic mezi architekturou, plastikou a malbou, s cílem docílit jednotného účinku
- asymetrické formy
- vyklenuté a vyduté zaoblení
- nadsazené proporce
- prostorově rozvinutá gesta, efektní perspektiva
- Drapérie, ornamentální štukatura

BAROKNÍ REALISMUS

- ◉ Střízlivý popis skutečnost
- ◉ Obsahuje dramatické prvky
- ◉ Vedle klasických biblických námětů se prosazuje i portrét, žánr, krajinomalba a zátiší
- ◉ obrazech se využívá temnosvit, tj. hlavní postava obrazu je osvětlena jasným světlem a okolí mizí ve stínu

- ◉ Představitel: Caravaggio

BAROKNÍ KLASICISMUS

- ⊙ Dokonalý až matematicky přesný řád
- ⊙ tzv. ideální krajiny - reálná krajina s dotvořenými prvky pro dokonalou kompozici
- ⊙ Nekonečné pohledy do dále

RADIKÁLNÍ BAROK

- ◉ POHYB
 - ◉ V architektuře jsou to elipsovitě zohýbané zdi a protipohyb linii říms
 - ◉ V sochařství je to skutečné zobrazení pohledu
-
- ◉ Představitel: Giovanni Lorenzo Bernini

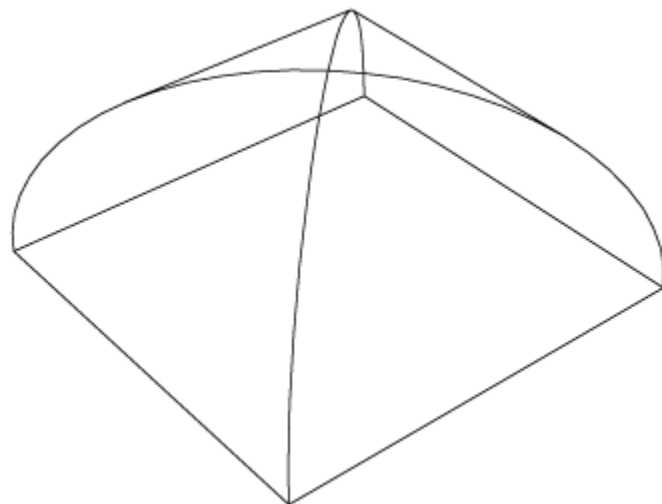
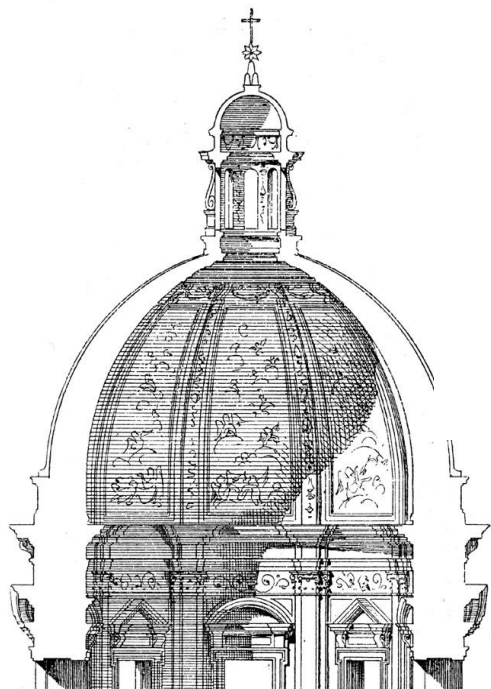
ARCHITEKTURA

- ◉ Monumentální stavby porušující pravidla
- ◉ ideální půdorys - elipsa, ovál (důraz na pohyb)
- ◉ Budovy byly složité, ale symetrické
- ◉ Důležitý dojem ne funkčnost (falešná okna, dveře...)
- ◉ Vnější často členěn jinak než vnitřek
- ◉ Cihly a malta
- ◉ Základní dva typy
 - ◉ stavby sakrální (kostely, kláštery)
 - ◉ Stavby světské (radnice, školy, vily, zámky, venkovské rezidence, letohrádky)

ZDOBENÍ ARCHITEKTURY

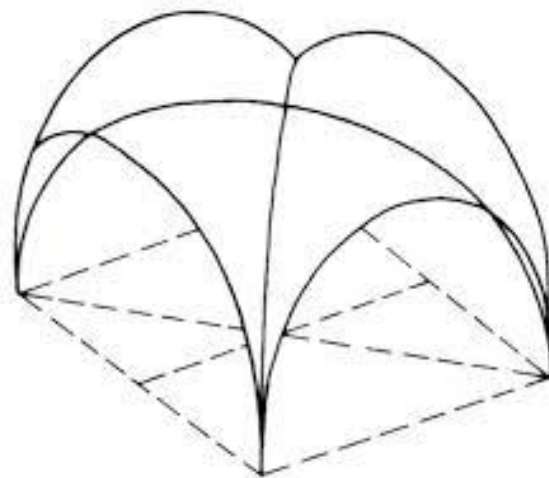
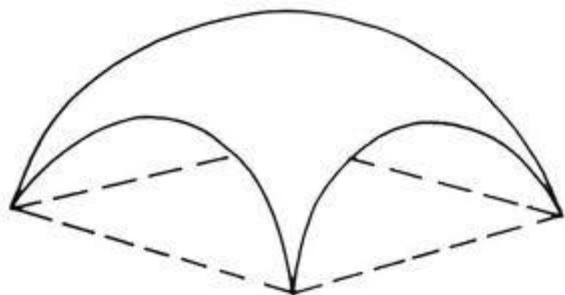
- ◉ Práce se světlem a prostorem
- ◉ zlato, štuk, barevný umělý mramor a pestré barvy
- ◉ architektura používá malbu napodobených stavebních prvků (klenby, žebra, pilastry) ke zvýšení působivosti
- ◉ Štuková výzdoba
- ◉ klenby různého druhu (kupole, klášterní klenba, křížová klenba)

Kopule

Klášterní klenba

Křížová klenba

ITÁLIE

- **Giacopo Barozzi da Vignola (1507-73)**
 - Jezuitský kostel II Gesů v Římě
 - Dostavba Baziliky sv. Petra v Římě

◉ Giacomo della Porta (1532-1602)

- Santa Maria ai Monti

◎ Carlo Maderno (1556-1629)

- Santa Sussana
- Sant'Andrea della Valle

◎ Pietro da Cortona (1596-1669)

- Sta Maria della Pace

○ Lorenzo Bernini (1598-1680)

■ Palác Barberini

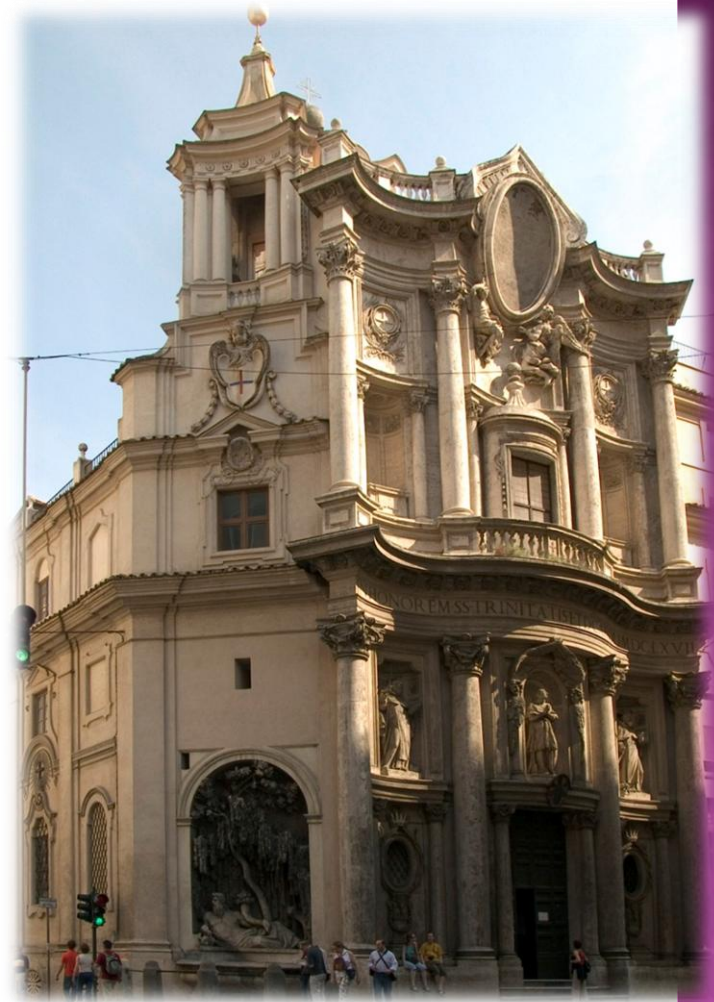

- Římský kostel Sant'Andrea al Quirinale

○ Francesco Borromini (1599-1667)

■ S. Carlo alle Quattro Fontane

- kostel sv. Anežky in Agone

- bazilika San Giovanni in Laterano

○ Guarino Guarini (1624-1683)

- San Lorenzo v Turíně

○ Filippo Juvarra (1678-1736)

- Královský palác v Madridu

FRANCIE

○ Jules Hardouin Mansart (1646-1708)

- Kostel invalidovny, podílel se na přestavbě Versailles
- Zrcadlová galerie, Jižní a knížecí křídlo, oranžerie a Velký Trianon

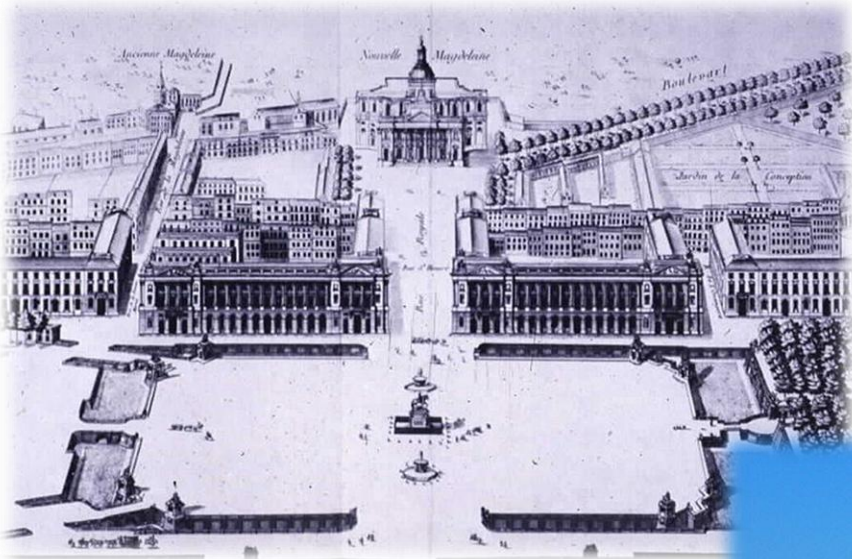
⦿ Jacques Lemercier (1585-1654)

- Kostel Sorbonny

◉ Jacques-Ange Gabriel (1698-1782)

■ Náměstí Svornosti

- Liberál Braunt
 - Invalidovna

JINÉ ZEMĚ - RAKOUSKO

⊙ Johann Bernhard Fischer

- projekt kostela morového patrona sv. Karla Boromejského

⊙ Johann Lukas von Hildebrandt

- městský palác Daun-Kinských ve Vídni
- Belveder

- projekt kostela morového patrona sv. Karla Boromejského

- městský palác Daun-Kinských ve Vídni

■ Belveder

NĚMECKO

- Johann Balthasar Neumann (1687-1753)
 - Schoenbornská kaple würzburgské katedrály
 - Vierzehnheiligen

- Vierzehnheiligen

⊙ Matthäus Daniel Pöppelmann

- tři rokoková křídla Zwingeru
- rekonstrukce loveckého zámku Moritzburgu

- rekonstrukce loveckého zámku Moritzburgu

ANGLIE

○ Christopher Wren

- Katedrála sv. Pavla v Londýně

SOCHAŘSTVÍ

- plastika nechce vystupovat jako ojedinělé umělecké dílo, ale podřizuje se celku a doplňuje malbu (drapérie)
- Alegorický význam, symbolika
- Rozevláté šaty
- Především postavy, později celá sousoší
- náměty byly sochy světců, náboženské scény a alegorie, mytologie
- Mariánské či morové sloupy

MOROVÉ, MARIÁNSKÉ SLOUPY

- ⊙ jako díkůvzdání za ukončení epidemie moru
- ⊙ vznikaly také k oslavě Panny Marie
- ⊙ často jsou znázornění další svatí
- ⊙ jejich význam byl v oslavě a posílení víry, církve

ITÁLIE

◎ Gian Lorenzo Bernini

- *Bronzový baldachýn nad hrobem sv. Petra*
- *Vidění sv. Marie*
- *Medúza*
- *Urban VIII.*
- *Apollon a Dafne*
- *David*

- *Představitel radikálního baroka*

Baldachýn

Vidění sv. Terezie

Medúza

Urban VIII.

■ Apollon a Dafne

David

○ Andrea Bolgi

- Sv. Helena (pro baziliku sv. Petra)

◉ Cosimo Fancelli

- *Anděl se sudariem* (na Ponte Sant'Angelo)

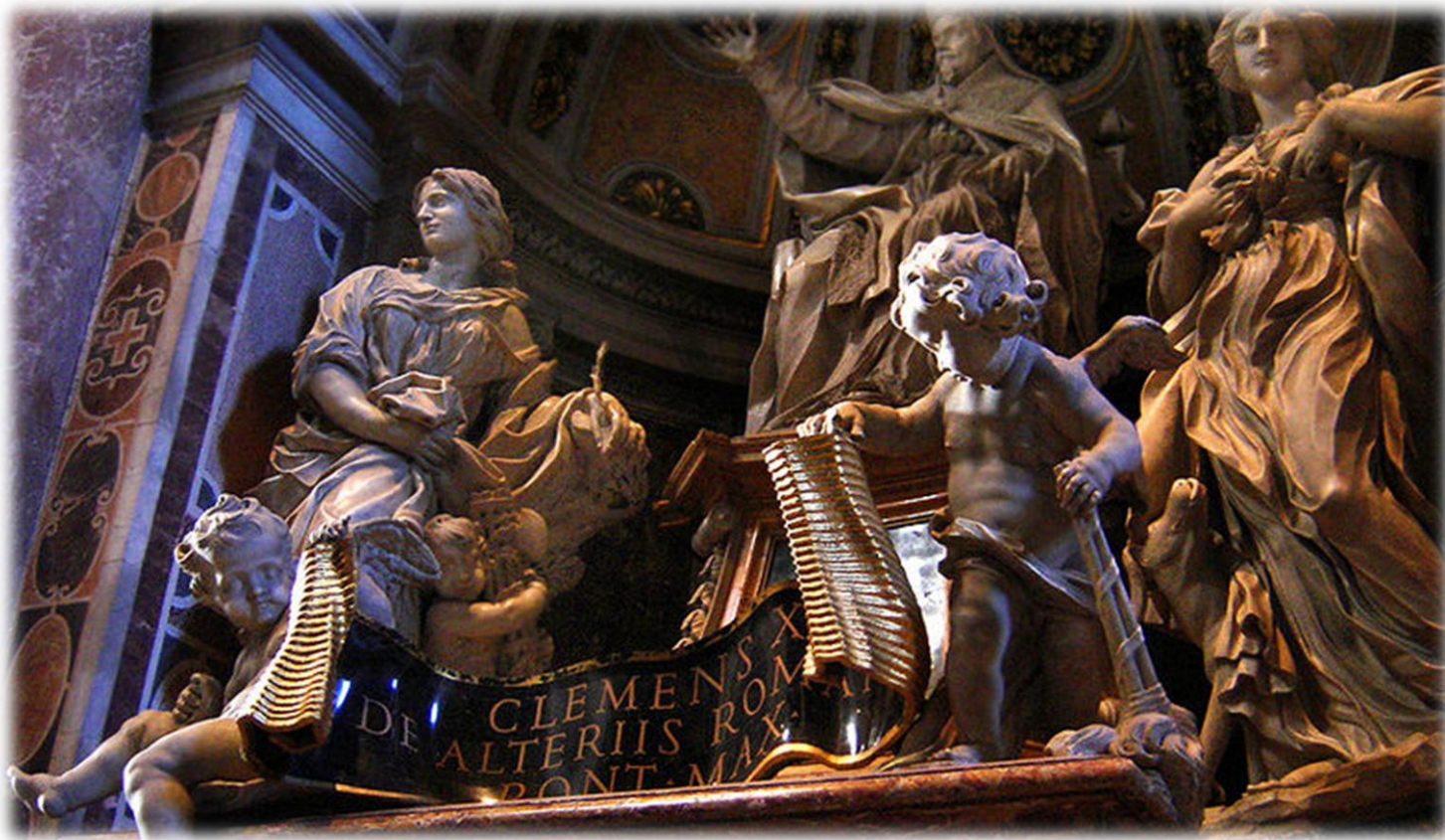
◉ Domenico Guidi

- Anděl s kopím (Ponte Sant'Angelo)
- Andromeda a mořská obluda

○ Lazzaro Morelli

- náhrobek Klementa X. (bazilika sv. Petra)

⦿ Dionigi Bussola

- památník Karla Boromejského v Miláně

◎ Camillo Mariani

- *Svatý Jeroným* (San Bernardo alle Terme)

○ Agostino Bugiardini

- Hlavní oltář florentského kostela San Spirito

⦿ Alessandro Algardi

- *náhrobek Lva XI.*
- *oltář sv. Lva Velikého v chrámu sv. Petra*

ŠPANĚLSKO

○ Pedro de Mena

- *sv. František ,*
- *kající se Magdaléna*
- *Bolestná Panna Marie*

○ Pedro Roldán

- *oltář kostela špitálu Carridad v Seville*

◉ Narcisco Tomé

- Výzdoba toledské katedrály

